

देवानगञ्ज गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रमहरू

मिति २०७९/०३/१०

सभाध्यक्ष ज्यू ,

एवं गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू ,

सर्वप्रथम म यस गरिमामय एघारौँ गाउँसभामा देवानगञ्ज गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको हैसियतले आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० को लागि आय तथा व्ययको अनुमान सहितको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

यस ऐतिहासिक र महत्वपूर्ण घडीमा प्रजातन्त्र एवं लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापनाको लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलन एवं समाजिक न्याय समानता तथा समृद्धिको लागि आफ्नो जिवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रिय स्तर एवं देवानगञ्ज गाउँपालिका क्षेत्रका सम्पूर्ण अग्रज राजनितिक र प्रबुद्ध व्यक्तित्वहरू तथा गाउँको विकासको लागि महत्वपूर्ण योगदान दिने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहान्छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम यस गाउँसभामा प्रस्तुत गरिरहँदा सिङ्गो मुलुक तथा विश्वले भोगिरहेको कोभिड—१९ को विश्वव्यापी महामारी र त्यसबाट सिर्जित गम्भिर मानवीय संकट तथा कठिन परिस्थितिको सामना गरिरहेको अहिलेको अवस्था पनि स्मरण गराउन चाहान्छु । कोभिड—१९ को विश्वव्यापी महामारीका कारण सिर्जित संकटको सामना हामी सम्पूर्ण देवानगञ्जवासी मिलेर गरिरहेका छौँ । जटिल परिस्थितिको सामना गर्नु हामी संग अर्को कुनै विकल्प छैन । यस कठिन परिस्थितिलाई होसियारि र सतर्कता पूर्वक स्वास्थ्यको मापदण्ड पालना गर्न सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

हाल सिङ्गो मुलुक तथा विश्वले भोगिरहेको कोभिड—१९ को विश्वव्यापी महामारीबाट सिर्जित डरलाग्दो विपत्तिका कारण चालु वर्षको हाम्रो योजना सञ्चालन अभियानमा ठुलो धक्का लागेको मात्र होइन यसले आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने आयमा संकुचन ल्याई हाम्रो गाउँपालिकाको विकासमा समेत असर पर्न जाने देखिन्छ । यस्तो विषम परिस्थितिमा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिरहँदा कोरोना भाइसका कारण मुलुकको समग्र अर्थतन्त्रमा आउने संकुचन र यसका कारण देवानगञ्ज गाउँपालिकावासीलाई पर्ने असरलाई मध्यनजर गरी नीति तथा कार्यक्रमको प्राथमिकरण र कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्ने अवस्था रहेको व्यहोरा समेत म यस गरिमामय गाउँसभा समक्ष निवेदन गर्न चाहान्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

गाउँपालिकाको असिमित आवश्यकता, श्रोत साधनको सिमितताको कारण हामीले चाहेको वा परिकल्पना गरेको गाउँपालिकाको सबै विषयलाई संवोधन गर्न हाम्रो आर्थिक सामर्थ्यका कारण कठिनाई रहेको तथ्य सम्मानित

गाउँसभा समक्ष र सभामार्फत आम आदरणीय देवानगञ्ज गाउँपालिकावासी वुवा आमा दिदि बहिनी दाजुभाइ समक्ष विनम्रतापूर्वक निवेदन गर्न चाहान्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म चालु आ.व. २०७७/२०७८ को बजेटको यर्थात, आ.वा. २०७८/०७९ को संशोधित खर्च विवरण पेश गर्न चाहान्छु ।

क्रम.स.	खर्च शीर्षकको नाम	आ.व. ०७७/७८ को यथार्थ विवरण	चालु आ.व. ०७८/७९ को संशोधित अनुमान
१	चालु खर्च	२० करोड ५२ लाख ५६ हजार ६ सय ४०	३४ करोड ५० लाख १३ हजार ७ सय ४६
२	पूँजीगत खर्च	२० करोड ३३ लाख ३५ हजार ३ सय १ रुपियाँ	३१ करोड ४२ लाख ५६ हजार २ सय ११

अब यस देवानगञ्ज गाउँपालिकाको आगामी आ.व.२०७९/२०८० को बजेटको उद्देश्य प्रस्तुत गर्न चाहान्छु

- कृषिकहरूको जीवन स्तर सुधार गर्नको लागि कृषि आयमा विरिधि गर्न विधुतीय सिचाईको व्यवस्थापन गर्ने ।
- कोभिड १९ को महामारीबाट गाउँपालिकावासीको जीवन रक्षा गर्नु ।
- सर्वसुलभ तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउनु ।
- विपन्न दलित परिवारमा स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम लागु गर्ने ।
- आर्थिक गतिविधीलाई सहज गरी देवानगञ्जवासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन भौतिक पुर्वाधारको विकाश गर्नु ।
- कृषि क्षेत्रमा व्यवसायीकरण र आधुनिकीकरण गरी उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्नु ।
- जीवनपयोगी तथा शिपयुक्त शिक्षाको प्रबन्ध मिलाउनु ।
- बालमैत्री वातावरणको अवलम्बन गरी गुणस्तरीय शिक्षाको प्रबन्ध मिलाउनु ।
- दलित, अपहेलित, उपेक्षित, जनजाती, मधुशी, मुस्लिम, अपाङ्ग, युवा, महिला र चरम गरिबीको रेखामुनि रहेका नागरिकहरूमा आर्थिक तथा सामाजिक समानता कायम गर्नु ।
- साँस्कृतिक तथा धार्मिक पर्यटनको विकाश गर्नु ।
- नतिजामुखी शासकीय व्यवस्था र शुसासन कायम गर्नु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

म यस गरिमामय गाउँसभामा आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० को लागि प्रस्ताव गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न आवश्यक श्रोत साधन परिचालनका लागि गरिएका प्रबन्ध यस सभामा पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु । आगामी आ.व.२०७९/२०८० मा कुल बजेट रु. ६३ करोड ३५ लाख ७२ हजार ३ सय २६ रुपैया खर्च हुने गरि बजेट प्रस्ताव गरेको छु । जसमा चालुतर्फ रु. ३५ करोड ७४ लाख ९५ हजार ६ सय ८६ रुपैया अर्थात कुल बजेटको चालुतर्फ ५६.४२ प्रतिशत र पूँजिगत तर्फ २७ करोड ६० लाख ७६ हजार ६ सय ४० रुपैया अर्थात कुल बजेटको पूँजिगत तर्फ ४३.५८ प्रतिशत हुने अनुमान पेश गर्दछु । गाउँपालिकाको आन्तरिक आय अन्तर्गत शुल्क, राजस्व तथा विविध श्रोतबाट १ करोड ८० लाख उठाउने अनुमान गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आर्थिक वर्षको नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, २०७२ ले कल्पना गरेको परिदृश्य तथा परिलक्षित गरेको विकाशका लक्ष्य, उद्देश्य मूल्य मान्यताका अतिरिक्त निम्न कानून नीति र सिद्धान्तलाई आधार बनाई नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्ने प्रयास गरेको छु ।

- नेपालको संविधान, २०७२
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वीत्त आयोग ऐन, २०७४
- संघ तथा प्रदेशले जारी गरेका नीति मापदण्ड तथा कानून
- अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण ऐन, २०७४
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- आर्थिक कार्यविधि तथा उतरदायित्व ऐन, २०७६
- स्थानिय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट दिग्दर्शन
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- राजस्व परामर्श समितिको प्रतिवेदन
- तिन बटै सरकारले गरेका प्रतिवद्धता तथा सम्झौता
- बजेटका सिद्धान्त, उद्देश्य र प्राथमिकता

देवानगञ्ज गाउँपालिकाको आ.व.२०७९/२०८० को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न विषयगत रूपमा बजेट विनियोजन प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

१. आर्थिक विकास

क) कृषि तथा पशु: कृषिलाई सम्मानजनक र आकर्षक पेशाको रूपमा विकास गर्न, कृषि विउ तथा फलफूल निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउन, कृषि पशुपालन र तरकारी खेतीमा अनुदानको व्यवस्था गरी आत्मनिर्भर उत्पादन, समृद्ध तथा सुखी देवानगञ्ज भन्ने नारालाई साकार पार्न तथा कृषी क्षेत्रको व्यवसायीकरण परीक्षण, अनुगमन र नियमनको क्षेत्रमा उपयुक्त प्रविधिको उपयोग गर्न सक्ने कृषक, युव, उद्यमी, प्राविधिक तथा विज्ञहरूको क्षमता विकास गरी देवानगञ्ज गाउँपालिकालाई कृषि आय आर्जनको मुख्य क्षेत्रको विकास गर्नका लागि रु. १ करोड ५१ लाख २ हजार ४ सय ७ रुपियाँ विनियोजन गरेको छु ।

२. सामाजिक विकास

क) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद: कोभिड १९ को महामारीमा हुने शैक्षिक क्षतिको न्यूनिकरण गर्न, विद्यालयको भौतिक संरचनाको निर्माण तथा सुधार गरी अपाङ्ग मैत्री, लैङ्गिक मैत्री, विद्यालयको रूपमा विकास गरी शैक्षिक क्षेत्रको विकासको लागि शिक्षा कार्य योजनामा नेतृत्व विकास, क्षमता विकास शिप एवं कौशलको विकास गर्न तथा सूचना प्रविधि मैत्री अध्यापन कार्यलाई प्रोत्साहन, विपन्न दलित बालबालिकालाई उच्च शिक्षा अध्ययनमा प्रोत्साहन गर्न कक्षा ११ मा अध्ययन दलित छात्रालाई छात्रावृद्धि स्वरूप वार्षिक रु. १० हजार प्रदान गर्ने, विद्यालय भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था र सबै माध्यमिक विद्यालयमा इन्टरनेट सेवा पुर्याउने नीतिलाई सफल बनाउ तथा युवाहरूलाई खेलकुद प्रति प्रेरित गर्न अध्यक्ष कप प्रतियोगिता गर्नका लागि शिक्षा, युवा तथा खेलकुद क्षेत्रमा पूँजीगत र चालु खर्च गरी जम्मा रु. १६ करोड १८ लाख ३९ हजार विनियोजन गरेको छु ।

ख) स्वास्थ्य: स्वस्थ्य जनता देवानगञ्ज गाउँपालिकाका अमूल्य निधि भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गर्दै कोभिड १९ बाट प्रभावित स्वास्थ्य क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न र सबैमा सहज स्वास्थ्य सेवाको पहुँच पुर्याउन अत्यावश्यक औषधिको निरन्तर उपलब्धताको व्यवस्था गर्न, देवानगञ्ज गाउँपालिकालाई पूर्ण खोप युक्त गाउँपालिकाको रूपमा विकास गरी सबै नागरिकहरूलाई स्वस्थ बनाउनका लागि प्रतिरोधात्मक, उपचारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र पुनःस्थापनामूलक सेवा प्रदान गर्न र स्वास्थ्य क्षेत्रमा खटिने कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च बनाउन तथा स्वास्थ्य भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास गर्नका लागि रु.३ करोड ३७ लाख २४ हजार २ सय ५० रुपियाँ विनियोजन गरेको छु ।

ग) सामाजिक न्याय, सुरक्षा, सद्भाव सँस्कृति र एकता: समाजमा विद्यमान कुरीतिको रूपमा रहेको अन्धविश्वास र सामाजिक सद्भावमा बिचलन ल्याउने सबै प्रकारका व्यवहारहरूलाई निरुत्साहित गर्न तथा सामाजिक छुवाछुत र भेदभावलाई पूर्ण रूपमा निर्मूल गर्दै सामाजिक विभेद, छुवाछुत घरेलु हिंसा, दाइजो, तिलक प्रथा, बोक्सी प्रथा जस्ता कुसंस्कार र अमानविय क्रियाकलापहरू विरुद्ध सामाजिक सचेतना स्थापित गर्न र आपसी कलह, झै—झगडा तथा द्वन्दलाई निरुत्साहित गरी समाजमा सामाजिक न्याय र अमन चयन कायम गर्न न्यक इजलास निर्माणको लागि यस क्षेत्रमा रु.२५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

घ) लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता, बालवालिका तथा किशोर किशोरी: महिलाहरूको राजनैतिक, आर्थिक, सामाजिक, तथा सांस्कृतिक अधिकारहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको क्षमता विकास एवम् उनिहरूको सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन तथा २० वर्ष उमेर पुगेका विपन्न दलित किशोरीहरूको विवाह गर्दा रु. १५ हजार विवाह खर्च प्रदान गर्ने नीतिलाई सम्बोधन गर्न रु. ८ लाख ५० हजार विनियोजन गरेको छु ।

३. पूर्वाधार विकास

क.भौतिक पूर्वाधार: गाउँपालिकाका सडकहरूको नियमित सञ्चालन र मर्मत सम्भारको लागि मर्मत कोषको परिचालन गरी सातैवटा वडामा कालोपत्रे सडक विस्तार गर्न, झोलुङ्गे पुल निर्माण र विकासका दृष्टिले पछाडि परेका वडाहरूलाई प्राथमिकता दिदै सन्तुलित वातावरण अनुकूल, गुणस्तरीय तथा दिगो रूपमा भौतिक पूर्वाधारको विकासको लागि रु. २५ करोड ९ लाख २६ हजार ६ सय ४० रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु ।

ख.उर्जा तथा विद्युतीकरण: सबै जनतालाई विद्युत सेवामा पहुँच पुऱ्याई विद्युत सेवा सहज रूपमा उपलब्ध गराउन ग्रामिण विद्युतीकरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न तथा घरायसी उर्जाको रूपमा दाउराको प्रयोगलाई कम गर्दै लैजान बायोग्यास तथा सुधारिएको चुलो, ग्यासीफायर, बायोबिन्डि जस्ता किफायती जैविक उर्जा प्रविधिहरूको प्रवर्द्धन एवम् विस्तार गर्नका लागि यस क्षेत्रमा रु. १ करोड ३८ लाख विनियोजन गरेको छु ।

४.स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन: विपद् बाजा बजाएर आउँदैन भन्ने मान्यतालाई आत्मसाथ गरी गाउँपालिका स्तरमा विपद् जोखिम पूर्वअनुमान, पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ सम्बन्धि क्षमता विकास गरी समय समयमा आउने विपद् तथा संकटबाट गाउँपालिकावासीलाई सुरक्षित गर्न स्थानिय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा रु. १ करोड ६३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

५.सहकारी: नेपालको तीन खम्बे अर्थ नीतिमा एक महत्वपूर्ण खम्बाको रूपमा रहेको सहकारी क्षेत्रलाई प्रवर्द्धन गर्न देवानगञ्ज गाउँपालिका भित्रको सम्पूर्ण सहकारीहरूलाई आधुनिकरण र व्यवस्थित गर्न, सबै सहकारीलाई कोपोमिस (ऋययःक्ष्) सफ्टवेरमा आबद्ध गर्न, सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नका लागि विभिन्न तालिमहरूको

व्यवस्था गर्न तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी कानूनहरूको तर्जुमा गरि प्रत्येक नागरिकहरूलाई सहकारीमा आबद्ध गर्ने नीतिलाई सफलभूत गर्नका लागि यस क्षेत्रमा रु. ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

६.सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि: यस गाउँपालिका भित्र रहेका सबै वडा कार्यालय ,स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयहरूमा इन्टरनेट स्थापना गरि सि.सि.टि.भि क्यामेरा ,आ.पि. फोन ,इन्टरनेट,तथा विभिन्न सफ्टवेयरहरूलाई केन्द्रिकृत गरि केन्द्रमा आफ्नै सरभर स्थापना गरि सेवा प्रवाह गर्न डिजिटल नोटिस बोर्ड तथा डिजिटल नागरिक वडापत्र स्थापना गर्दै देवानगञ्ज गाउँपालिकालाई सूचना प्रविधि मैत्रि बनाउँदै लैजानका लागि यस क्षेत्रमा रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

७.गरिबी निवारण तथा प्रधानमन्त्री रोज गार कार्यक्रम: बेरोजगार तथा अर्ध बेरोजगार युवाहरूलाई लक्षित गरी क्षमता विकास,आय आर्जन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम गर्न तथा प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न र गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम कर््याक्रमलाई आवश्यक पर्ने एकमुष्ट बजेट रु. ७० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

८.सुरक्षित आवास कार्यक्रम: यस गा.पा.क्षेत्र भित्र अव्यवस्थित रूपममा बसोवास गरेका निमुखा, विपन्न तथा गरिव परिवारहरूलाई सुरक्षित बसोवासका लागि आवश्यक पर्ने रु.२२ लाख ८६ हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

९.अन्य संघ/संस्था सँग साझेदार कार्यक्रम: यस गा.पा. क्षेत्र भित्र स्वास्थ्य, शिक्षा, बेरोजगार, विपन्न तथा गरिवि निवारण लगायत विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत संघ/संस्थाहरू सँगको साझेदारका लागि आवश्यक पर्ने रु.३६ लाख २५ हजार २९ रुपियाँ बजेटको विनियोजन गरेको छु ।

१०.वडा कार्यालयहरू: यस देवानगञ्ज गाउँपालिकाको सातवटा वडाहरूमा पुर्वाधार विकास एवम अन्य वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमका लागि प्रत्येक वडाहरूमा जम्मा रु ३ करोर पचासी लाख पूँजीगत बजेट विनियोजन गरेको छु त्यसै गरी चालु खर्च तर्फ सातै वडाका लागि जम्मा रु ६३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

बजेटको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरेको छु । साथै मध्यकालिन खर्च संरचनालाई कार्यान्वयन गर्न आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ र २०८१/०८२ को समेत आय र व्ययको प्रक्षेपण गरेको छु । आय व्ययको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा पेश गरेको छु ।

अन्तमा मैले प्रस्तुत गरेको आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेटको कार्यान्वयनबाट कोरोना जोखिमको न्युनिकरण गर्दै सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, धार्मिक तथा पर्यावरणिय क्षेत्रहरूको समग्र विकास गरी देवानगञ्ज गाउँपालिकालाई समुन्नत बनाउन ठोस योगदान पुग्ने अपेक्षा गरेको छु । अन्तयमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा मार्ग दर्शन गर्नु हुने गाउँपालिकाका अध्यक्ष ज्यू वडा अध्यक्ष ज्यूहरू विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरू, वडा सदस्यज्यूहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । बजेट तर्जुमाको क्रममा सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नु हुने सम्पूर्ण राजनितिक दलहरू, बुद्धिजिवि, समाजसेवी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र र नागरिक तथा आम संचार जगत एवं बजेट तयारीमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु साथै बजेट कार्यान्वयनमा समेत सबैको रचनात्मक सहयोग रहने अपेक्षा समेत गरेको छु ।

धन्यवाद